

1960-02-0043-0053

ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 88 ਮਾਲ ਅਦਾਲਤਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੈਟਲ ਹੈ ਕਿ ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਕਾਤਮਕ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਸਪੁਰਦਗੀ ਅਸਲ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਡਿਲਿਵਰੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਰਣੇ-ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੇਵਲ ਜੈਮਲ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰਾਖਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (1), ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮੇਵਾ ਤੇ ਹੋਰ ਵੀ.ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਹੋਰ (2), ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਗੰਡਾ ਰਾਮ ਅਤੇ ਹੋਰ (3), ਅਤੇ ਭੁੱਲੂ ਬੇਗ ਬਨਾਮ ਜਤਿੰਦਰ ਨਾਥ ਸੇਨ ਅਤੇ ਹੋਰ (4).

ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, 1955 ਦੀ ਰੈਗੂਲਰ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰ: 703 ਅਤੇ 838 ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ 1955 ਦੀਆਂ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲਾਂ ਨੰ: 871, 872, 873, 874 ਅਤੇ 875 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੈਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ।

ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆ ਕੀਤੀ ਜੁਬਾਨੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ, ਮੈਂ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਰਦਾ/ਕਰਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਸਾਰੇ ਕੇਸ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਅਧੀਨ ਛੁੱਟੀ ਲਈ ਯੋਗ ਹਨ।

ਬੀ.ਆਰ.ਟੀ.

1960-02-0043-0053

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ

ਭੁਵਨੇਸ਼ਵਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਸਿਨਹਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ.ਜੇ., ਪੀ.ਬੀ.ਗਜੇਂਦਰਗੜਕਰ,
ਕੇ.ਐਨ.ਵਾਂਚੂ, ਕੇ.ਸੀ.ਦਾਸ ਗੁਪਤਾ ਅਤੇ ਜੇ.ਸੀ.ਸ਼ਾਹ, ਜੇ.ਜੇ.

ਸ਼ਿਵਜੀ ਨੱਥੂਭਾਈ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਭਾਰਤ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

1959 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 428.

ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ (ਰਜਿਡੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ) ਐਕਟ (1948 ਦਾ ਬਿੱਲ)—
ਸੈਕਸ਼ਨ 6—ਖਣਿਜ ਰਿਆਇਤ ਨਿਯਮ, 1949, ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ—
ਨਿਯਮ 54— ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਆਦੇਸ਼, ਭਾਵੇਂ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਜਾਂ
ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਅਧੀਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖਣਿਜ ਰਿਆਇਤ ਨਿਯਮ, 1949 ਦਾ ਨਿਯਮ
54 ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਲਈ
ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ
ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਮੀਖਿਆ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਆਉਂਦੀ
ਹੈ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਲੀਜ਼ ਦੇਣ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ
ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ
ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਸੂਚੀ ਬਣਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਲੀਜ਼ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ
ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਪਹਿਲੀ
ਨਜ਼ਰੇ ਇਹ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ

1960-02-0043-0053

ਸ਼ਿਵਜੀ ਨੱਥੂਭਾਈ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਭਾਰਤ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਯਮ 54 ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨਿਯਮ 54 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਕਿਸੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਕੇਸ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਲਈ, ਜਿਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।

ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਪੰਜਾਬ ਹਾਈ ਕੋਰਟ (ਸਰਕਟ ਬੈਂਚ) ਦੇ 25 ਫਰਵਰੀ 1959 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਅਪੀਲ, 1955 ਦੇ 28 ਨਵੰਬਰ 1955 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਪੱਤਰਾਂ ਦੇ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 47-ਡੀ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 1954 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 306-ਡੀ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ: ਮਿਸਟਰ ਐਨ.ਸੀ. ਚੈਟਰਜੀ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ (ਮੈਸਰਜ਼ ਜੇ.ਬੀ. ਦਾਦਾਚਨਜੀ, ਐਸ.ਐਨ. ਐਡਲੇ, ਰਾਮੇਸ਼ਵਰ ਨਾਥ ਅਤੇ ਪੀ.ਐਲ. ਵੋਹਰਾ, ਮੈਸਰਜ਼ ਰਜਿੰਦਰ ਨਰਾਇਣ ਐਡ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਵਕੀਲ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ)

ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੰ: 1 ਅਤੇ 2 ਲਈ: ਮਿਸਟਰ ਸੀ.ਕੇ. ਦਫਤਰੀ, ਸਾਲਿਸਿਟਰ-

1960-02-0043-0053

ਸ਼ਿਵਜੀ ਨੱਥੂਭਾਈ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਭਾਰਤ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

ਜਨਰਲ ਆਫ ਇੰਡੀਆ, (ਮੈਸਰਜ਼ ਆਰ. ਗਣਪਤੀ ਅਈਅਰ, ਆਰ. ਐਚ. ਫੇਬਰ ਅਤੇ ਟੀ. ਐੱਮ. ਸੇਨ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਉਸਦੇ ਨਾਲ)।

ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 3 ਲਈ: ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜੀ.ਐੱਸ. ਪਾਠਕ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, (ਸ੍ਰੀ ਐੱਸ. ਐੱਸ. ਸ਼ੁਕਲਾ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਈ. ਉਦੈਰਤਨਮ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ)।

ਨਿਰਣਾ

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਫੈਸਲਾ ਵਾਂਚੂ, ਜੇ.ਦੁਆਰਾ

-ਪੰਜਾਬ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ 'ਤੇ ਇਹ ਅਪੀਲ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕੀ ਖਣਿਜ ਰਿਆਇਤ ਨਿਯਮ 1949 ਦੇ ਨਿਯਮ 54 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਆਦੇਸ਼, (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਿਯਮ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਮਾਈਨਜ਼ ਐਂਡ ਮਿਨਰਲਜ਼ (ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ) ਐਕਟ, 1948 ਦੇ ਨੰਬਰ 53 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਕਟ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਜਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਹੈ। ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੰਖੇਪ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ 30 ਦਸੰਬਰ, 1947 ਨੂੰ ਗੰਗਪੁਰ ਰਾਜ ਦੇ ਤਤਕਾਲੀ ਸ਼ਾਸਕ ਦੁਆਰਾ 1 ਜਨਵਰੀ, 1948 ਨੂੰ ਉਸ ਰਾਜ ਦੇ ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ ਨਾਲ ਰਲੇਵੇਂ ਤੋਂ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇੱਕ ਮਾਈਨਿੰਗ

1960-02-0043-0053

ਸ਼ਿਵਜੀ ਨੱਥੂਭਾਈ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਭਾਰਤ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

ਲੀਜ਼ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਲੀਜ਼ 29 ਜੂਨ, 1949 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਿੰਗ ਲਾਇਸੈਂਸ ਅਤੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 19 ਦਸੰਬਰ, 1949 ਨੂੰ ਸੁੰਦਰਗੜ੍ਹ (ਉੜੀਸਾ) ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪੰਜ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮੈਂਗਨੀਜ਼ ਲਈ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਉਸ ਨੂੰ 4 ਜੁਲਾਈ 1950 ਨੂੰ ਹਰ ਖੇਤਰ ਲਈ ਵੱਖਰੀ ਅਰਜ਼ੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਉਸ ਨੇ 27 ਜੁਲਾਈ 1950 ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਨੁਕਸ ਦੱਸੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 6 ਸਤੰਬਰ, 1950 ਨੂੰ ਨੁਕਸ ਦੂਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਵੀਂ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਤੀਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ 10 ਜੁਲਾਈ, 1950 ਨੂੰ ਉਸੇ ਖੇਤਰ ਲਈ ਮੈਂਗਨੀਜ਼ ਲਈ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਵੀ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਇਹ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 29 ਦੇ ਤਹਿਤ ਲੋੜੀਂਦੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮ ਦੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਤੀਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ 24 ਜੁਲਾਈ, 1950 ਨੂੰ 500 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ, ਜੋ ਇਸ ਨੇ 3 ਅਗਸਤ, 1950 ਨੂੰ ਕੀਤਾ। ਫਿਰ ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਤੀਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੁਕਸਦਾਰ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ 5 ਸਤੰਬਰ, 1950 ਨੂੰ ਹਰੇਕ ਬਲਾਕ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਅਰਜ਼ੀ ਭੇਜਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਨੇ 6 ਸਤੰਬਰ, 1950 ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਅਰਜ਼ੀ

1960-02-0043-0053

ਸ਼ਿਵਜੀ ਨੱਥੂਭਾਈ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਭਾਰਤ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਆਖਰਕਾਰ, 22 ਦਸੰਬਰ, 1952 ਨੂੰ, ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ ਨੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 32 ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪੰਜ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦਿੱਤੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਪਟੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 21 ਅਪ੍ਰੈਲ 1953 ਨੂੰ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਜਿਹਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੀਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 52 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਮੀਖਿਆ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਸਮੀਖਿਆ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ 28 ਜਨਵਰੀ, 1954 ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਉੜੀਸਾ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪੰਜਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਤੀਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੇਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਫਰਵਰੀ, 1954 ਵਿੱਚ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਤੀਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਨਿਯਮ 52 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਮੀਖਿਆ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਨੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸਮੀਖਿਆ

1960-02-0043-0053

ਸ਼ਿਵਜੀ ਨੱਥੂਭਾਈ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਭਾਰਤ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸ ਨੂੰ 5 ਜੁਲਾਈ, 1955 ਨੂੰ ਉੜੀਸਾ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ 28 ਜਨਵਰੀ, 1954 ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਉਸਨੂੰ ਦੋ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਲੀਜ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਉਸਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੰਜਾਬ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਕੇ 28 ਜਨਵਰੀ 1954 ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਹ ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ ਆਦੇਸ਼ ਸੀ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਮੀਖਿਆ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਉਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਹੁਕਮ ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸੀ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਸੂਚੀ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋ ਗਈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਅਪੀਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ

1960-02-0043-0053

ਸ਼ਿਵਜੀ ਨੱਥੂਭਾਈ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਭਾਰਤ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ। ਫਿਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਜੋ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸ਼੍ਰੀ ਐਨ ਸੀ ਚੈਟਰਜੀ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 54 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਸਮੀਖਿਆ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੁਣਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸਨੇ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਇਸਨੇ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨਗੋਂਦਰ ਨਾਥ ਬੋਰਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪਹਾੜੀ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਅਤੇ ਅਪੀਲਾਂ, ਅਸਾਮ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (1) 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ 52 ਤੋਂ 55 ਤੱਕ ਨਿਯਮ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਹਨ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ

1960-02-0043-0053

ਸ਼ਿਵਜੀ ਨੱਥੂਭਾਈ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਭਾਰਤ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

ਕਾਰਵਾਈ ਹੈ: (1) ਨਿਯਮ 52 ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਦੁਖੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਖਣਨ ਲੀਜ਼ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸਮੀਖਿਆ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਧਾਨਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ; (2) ਇਹ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਦੋ ਮਹੀਨੇ; (3) ਨਿਯਮ 53 ਨਿਯਮ 52 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਲਈ ਇੱਕ ਫੀਸ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਹਾਲਾਤ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਲਏ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਦੁਖੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਮੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇੱਕ ਸੂਚੀ ਬਣਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਮੀਖਿਆ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਰ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈ ਅਰਧ ਨਿਆਂਇਕ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਤੀਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸ੍ਰੀ ਜੀ.ਐਸ. ਪਾਠਕ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਵਿਚਾਰ ਸਹੀ ਹੈ ਅਤੇ 28 ਜਨਵਰੀ 1954 ਦਾ ਹੁਕਮ ਮਹਿਜ਼ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਹੁਕਮ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਸੁਣਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖਣਿਜ, ਖਣਨ ਲਈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ

1960-02-0043-0053

ਸ਼ਿਵਜੀ ਨੱਥੂਭਾਈ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਭਾਰਤ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਲੀਜ਼ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਰਾਜ ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਲੀਜ਼ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਲੀਜ਼ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਅਧਿਕਾਰ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸਮੀਖਿਆ ਅਰਜ਼ੀ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੈ, ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਿਯਮ 32 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵੀ, ਜੋ ਪਹਿਲ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਲੀਜ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪੂਰਵ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਾਲ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਹ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਦਲੀਲ ਹੋਰ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਗ੍ਰਾਂਟ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਲੀਜ਼ ਦੇਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਮਹਿਜ਼ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਹੁਕਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ - ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ (ਉਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ) - ,ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਮੀਖਿਆ ਲਈ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਵੀ ਉਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੋਧੀ ਝਗੜਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮ 52 ਤੋਂ 55 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ

1960-02-0043-0053

ਸ਼ਿਵਜੀ ਨੱਥੂਭਾਈ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਭਾਰਤ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਉਹ ਨਿਯਮ ਹਨ ਜੋ 1953 ਤੱਕ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੇ ਸੇਧਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਐਕਟ ਨੂੰ ਮਾਈਨਜ਼ ਐਂਡ ਮਿਨਰਲਜ਼ (ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ) ਐਕਟ, 1957 ਦੁਆਰਾ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ ਜਨਵਰੀ, 1954 ਜਾਂ 1957 ਦੇ ਐਕਟ ਨਾਲ ਸੋਧੇ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਨਾਲ ਚਿੰਤਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਨਿਯਮ 52 ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨਿਯਮ 53 ਇੱਕ ਫੀਸ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਨਿਯਮ 54 ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ: -

“ਅਜਿਹੀ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਰਿਕਾਰਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੰਗ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੋਧੇ ਜਿਵੇਂ 'ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਸਹੀ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ।

1960-02-0043-0053

ਸ਼ਿਵਜੀ ਨੱਥੂਭਾਈ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਭਾਰਤ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

ਨਿਯਮ 55 ਫਿਰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ 54 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਅਜਿਹੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਅੰਤਿਮ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦੋ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਐਕਟਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ, ਅਰਥਾਤ, ਨਿਆਂਇਕ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਕਈ ਵਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਬੰਬਈ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਬਨਾਮ ਕੁਸ਼ਲਦਾਸ ਐਸ. ਅਡਵਾਨੀ (1), ਇਸਨੇ ਆਰ. ਬਨਾਮ ਬਿਜਲੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ (2) ਵਿੱਚ ਐਟਕਿਨ ਐਲ ਜੇ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਮਸ਼ਹੂਰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ: -

"ਜਦੋਂ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੂਹ ਕੋਲ ਪਰਜਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ, ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਣ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਇਹਨਾਂ ਰਿੱਟਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਕਿੰਗਜ਼ ਬੈਂਚ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।"

1960-02-0043-0053

ਸ਼ਿਵਜੀ ਨੱਥੂਭਾਈ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਭਾਰਤ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

ਇਹ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤਿੰਨ ਲੋੜਾਂ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰ ਇੱਕ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸਰੀਰ ਦਾ ਕੰਮ ਇੱਕ ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ ਐਕਟ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸਰੀਰ (1) ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ (2) ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ, ਅਤੇ (3) ਨਿਆਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਦਾਸ, ਜੇ. (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਉਦੋਂ ਸੀ) ਨੇ ਸਫ਼ਾ 725 'ਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲਦਾਸ ਐਸ. ਅਡਵਾਨੀ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:-

"(i) ਇਹ ਕਿ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਇੱਕ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਆਮ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵੇ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਇੱਕ ਸੂਚੀ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਇਹ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਕਰਤੱਵ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਨਿਰਣਾਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰੇ ਅਤੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ

1960-02-0043-0053

ਸ਼ਿਵਜੀ ਨੱਥੂਭਾਈ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਭਾਰਤ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

ਕਾਰਜ ਹੈ ਅਤੇ

(ii) ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵਿਧਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ ਕੋਲ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਜੋ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਪੱਖਪਾਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰੇਗੀ, ਤਾਂ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਥਾਰਟੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦੋ ਧਿਰਾਂ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਮੁਕਾਬਲਾ ਐਕਟ ਨੂੰ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹੈ, ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਅੰਤਮ ਨਿਰਧਾਰਨ ਅਜੇ ਇੱਕ ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ ਐਕਟ ਹੋਵੇਗਾ ਬਸ਼ਰਤੇ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਨਿਆਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੋਵੇ।

ਇਹ ਇਹਨਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ ਹੈ ਜੋ ਹੁਣ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੈਅ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨਿਯਮ 54 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਮੌਜੂਦਾ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਦੋਂ ਲੀਜ਼ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਮਹਿਜ਼ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਮੰਨ ਲਵਾਂਗੇ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਲੀਜ਼ ਦੇਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਹੁਕਮ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੂੰ ਲੀਜ਼ ਦੇਣ ਅਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਲੀਜ਼ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਥਿਤੀ ਕੀ

1960-02-0043-0053

ਸ਼ਿਵਜੀ ਨੱਥੂਭਾਈ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਭਾਰਤ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਪਾਠਕ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਲੀਜ਼ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਇੱਕ ਸਮੀਖਿਆ ਅਰਜ਼ੀ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੈ, 'ਤੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰ ਦਿੰਦੀ। ਨਿਯਮ 55, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਨਿਯਮ 54 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਮੀਖਿਆ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅੰਤਿਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਲੀਜ਼ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਮੀਖਿਆ ਲਈ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਹੁਕਮ ਅੰਤਿਮ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿਚ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਜਿਸ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਲੀਜ਼ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਗੱਲ ਵੱਖਰੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜੇਕਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਹੁਕਮ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਹੋਣ ਤੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਸੀ; ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਪੁਸ਼ਟੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਤੱਕ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ: ਪਰ ਨਿਯਮ 54

1960-02-0043-0053

ਸ਼ਿਵਜੀ ਨੱਥੂਭਾਈ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਭਾਰਤ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਇਹ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਨਿਯਮ 54 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਮੀਖਿਆ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਸ੍ਰੀ ਪਾਠਕ ਦੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹੁਕਮ ਪੁਸ਼ਟੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ; ਨਿਯਮ 54 ਇਸਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਸਾਨੂੰ ਨਿਯਮਾਂ ਜਾਂ ਐਕਟ ਵਿਚ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਉਪਬੰਧ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਲੀਜ਼ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੀਜ਼ ਦੇਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਲੀਜ਼ ਦੇਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਸੰਬਰ, 1952 ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪ੍ਰੈਲ 1953 ਵਿਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਖੇਤਰਾਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿਚ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁੱਲ ਤੇ, ਜਦੋਂ ਵਿਧਾਨਕ ਨਿਯਮ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੀੜਤ ਧਿਰ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਮੀਖਿਆ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਇਹ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਦੀ

1960-02-0043-0053

ਸ਼ਿਵਜੀ ਨੱਥੂਭਾਈ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਭਾਰਤ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਰੀਵਿਊ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਜ਼ਾਹਰ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਨਿਯਮ 52 ਕਿਸੇ ਪੀੜਤ ਧਿਰ ਨੂੰ ਸਮੀਖਿਆ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਸੂਚੀ ਬਣਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਾਂਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਨਿਆਂਇਕ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ, ਇੱਕ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਹੋਵੇਗਾ।

ਅਗਲਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਹੈ ਜੋ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਨੂੰ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਪਾਠਕ ਨੇ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਕਿ ਨਿਯਮ 54 ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ 'ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਉਚਿਤ' ਸਮਝੇ ਅਤੇ ਕਿ ਇਹ ਸਮੀਖਿਆ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਰਿਕਾਰਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੰਗਣ ਲਈ ਵੀ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਯਮ ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਫਰਜ਼ ਨੂੰ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਕਰਦੇ ਹਨ।

1960-02-0043-0053

ਸ਼ਿਵਜੀ ਨੱਥੂਭਾਈ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਭਾਰਤ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਅਤੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਇਹ ਉਹੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਹੋਰ ਲੋਕ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਮੰਗਣ ਲਈ ਵੀ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ 'ਤੇ ਲਗਾਈ ਗਈ ਡਿਊਟੀ ਨੂੰ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਕੋਲ ਰਿਕਾਰਡ ਮੰਗੇ ਬਿਨਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮ 54 ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਇੱਕ ਸੂਚੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਲੀਜ਼ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਇਹ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਯਮ 54 ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਐਕਟ 'ਤੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਸਨ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨਿਯਮ 54 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ

1960-02-0043-0053

ਸ਼ਿਵਜੀ ਨੱਥੂਭਾਈ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਭਾਰਤ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੀ, ਜੋ ਸਮੀਖਿਆ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਰਹੇ ਸਨ, ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਲਈ। ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ 28 ਜਨਵਰੀ, 1954 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਕਹਿਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 28 ਜਨਵਰੀ, 1954 ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਲਈ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਮੀਖਿਆ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਤੀਸਰੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ, ਜੋ ਮੁੱਖ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਹੈ, ਤੋਂ ਉਸ ਦੇ ਖਰਚੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ।

ਬੀ.ਆਰ.ਟੀ.

1960-02-0043-0053

ਸ਼ਿਵਜੀ ਨੱਥੂਭਾਈ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਭਾਰਤ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

anju sehgal